

مستطابق

مطبعة و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
مندوغي جوارنده
شكول يقوشنده
۲۷ نومرو

مسلك زده موافق آثار

جدیدہ مع المنونہ
قبول اولنور

درج ابدان آثار اعاده اولنور

دینہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیانہ و بالخاصہ احوال رشتہ اسلامیانہ بحث ابرو ہفتہ بہ نشر اولنور .

صاحب و مؤسسی :

در سعادتہ نسخہ سی ۵۰ یا ۵۰۰

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسسی

قیرلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلبرہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلنبر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونہ بدلی

سنہ لکی	التی آتانی	غروش
۶۰	۲۰	۲۰
۶۰	۲۰	۲۰
۱۷	۹	فرانق

یدنجی جلد

۱۶ ذی الحجۃ الشریفہ ۱۳۲۹ ہجری ۲۵ تشرین ثانی ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۰

وحدت وجود

۱۰

حضرت شارح اثرندہ دیود کہ :

عندالحکما وجود واجبہ عین و ممکنہ زائددر . وحق سبحانہ و تعالیٰ یہ علۃ المل اطلاق ایدوب وجود حق عقل کلہ علت تامہ قیلوب عقل اول حقدن مفارقت ایتمز وحق تعالیٰ دخی عقل اولہ افاضہ دن خالی اولماز دیو وجود مطلق مقید و عقل اولہ علت طوتارلر ؛ لکن شیخ محی الدین صربی قدس سرہ فتوحات مکینہ باب تائیسندہ بیوررلر کہ (اعلم ان الحق تعالیٰ موجود بذاتہ مطلق الوجود غیر مقید بغیرہ و لامعلول عنہ شی و لا علۃ اشیء و هو خالق المعلومات و الممل) یعنی حق سبحانہ و تعالیٰ موجود بذاتہ و مطلق الوجود اولوب مقید بغیرہ دکدر . و برشی اندن معلول و اول دخی بر شیتہ علت اولماز . بلکه اول ذات احدیت معلولات و عللک خالقیدر دیمکدر .

عند جمهور المتکلمین اگر واجبہ و اگر ممکنہ وجود زائد علی - الماہیۃ در دیرلر . و ابو الحسن اشعری وجود اگر واجبہ و اگر ممکنہ عین زائددر ، دیوب وجود مطاقده ہربری بروجہ بیان ایدر . فلہندا ارباب فکر و نظر دیرلر کہ : ایجاد خود فرع وجوددر وجود سابق عین وجود لاحق اولسہ شی کندی نفسی اوززینہ تقدم ایتک لازم کلور . و غیر دخی اولسہ وجوداتہ تسلسل و یا خود بر وجودہ منہی اولق لازم کلور کہ عین ذات اولہ . و احدک وجودندہ ایسہ تعدد محالدر . کایشہد بہ الفطرۃ السلیمة و بروجہ دخی بیان ایدوب دیرلر کہ بانظر الی الذات معرض وجوددہ ارلان ہرشدن وجود مسلویدر زیرا ماہیت من حیث ہی غیر ذات اولوب ذاتیات اندن مسلویدر . (کما هو

مشہور بین الجمهور من انه ایس للماہیۃ من حیث ہی واحدة و کثیرة اعنی لا واحداً ولا کثیراً ولا شیئاً من الامور المعارضة لہا) شو حالہ حق سبحانہ و تعالیٰ ثبوت وجودی ذاتدن ناشیدر دیمک اولماز زیرا ایجاد فرع وجود اولدیفنہ عقل دخی حکم ایدر . ماہیت من حیث ہی بلا شرط الوجود موجد اولور دیمک دکدر زیرا « ایشی مالم یوجد لم یوجد » مقدمہ سی بین العقلا مقرر و مثبتدر . وجود واجب کندی ذاتیلہ قائم اولوب ہم وجود و ہم موجوددر یعنی معنای وجود « ماقام بہ الوجود » دیمک اولور و بالجملة بو بابدہ ارباب فکر و نظر ابخات کثیرہ ایتشلردر . کتب کلامیہ تتبع ایدنلرک معلوم شریفلریدر و ارباب کشف و عیان و اصحاب ذوق وجدان قندہ وجود حق عین ذات حقدن و حقدن غیری موجود حقیقی یوقدر و اشیای سائرہ شئونات ذاتیہ اولوب وجود مطلق مستغرق جمیع موجوداتدر . فاذا کان كذلك وجود من حیث هو وجود ، وجود حقدن غیری اولوب حق تبارک و تعالیٰ جملہ جہاتدن منزہ و واحد حقیقیدر و وحدانیت حذفہ لا ذہناً ولا خارجاً ولا عقلاً ولا وہماً ولا حقیقۃً ولا مجازاً و جہاً من الوجوه کثرت اولوب جملہ شیدن غنی مطلقدر و تعریف و تعیین و اطلاق و تقييد و تشبيه و تعطيل و بالجملة اعتباراتدن ہر نہ وار ایسہ جملہ سندن منزہ و مقدس اولوب وجود غیری . مجازی و اعتباریدر . زیرا جمیع اشیای اضافۃ المطلق الی المقید و الممكن الی الواجب بحسب الاعتبار و الاضافة موجودلر و لکن بحسب الحقیقۃ معدوملر اولوب موجود حقیقی ازلی و باقی ابدی سرمدی حق تبارک و تعالیٰ و جہیدر کہ اول وجہ الیک ذاتی و حقیقی و جہلک ابقا و اعدائہ حکم حکمدر و بعد افناء ذواتہم و اسقاط اضافاتہم جملہ اشیای حتمہ راجع اولور کما قیل التوحید اسقاط الاضافات و قال تبارک (کل شی

غدارى سیلان ، چیان ، ام غیلان ؛ حاصلی : انسان شکننده کومه کومه حیوان !

ایشته بوتون بوو حشتر ، بواقراسلر ؛ بوزوالیلر ایچین بررمفاخر قهرمانی تشکیل ایدیور ؛ ادبا و شعرالرینک اکبلیغ قصیدهلرینه بوقانلی زمیلر ، بوچیغ مبتلر برر محشم (!) موضوع اولیوردی .

زواللی قادینلر ، برر انساندن زیاده جانلی برر نهو موبیلهسی ! آنالنی کندینه نکاح ایدنلری یاخود مهرینی آلمی صورتیه دیکرینه ساتانلری ایسترسیکز ؟

مکر زواللی قادین اولادلنک پنجه و حشتره دوشمدن کندی عاقلهسی خاتنک آغوشنه جان آتمی بختیارلننه نائل اولسون ! هله آه قیز دوغان بدبخت یاووروجقلرک - کویا عار و حجاب و فقر و ضرورت نامنه ! - دیری دیری مزاره آتلری نه فاجع ، نه خرد سوز بر جنایت اولیوردی بوزواللی ، بومعصومه قوزوجقلرک کنایه نه ایدی ؟ نه ایدی ، که رحم مادرین شفیقمقبره سقوط ایدیورلر ، دها بر هوای حیات تنفس ایتدن ، دها بر ابتسام ملکانه استعدادینی کورستمدن دها انا قوجاغنی اکلامدن ، دها بر قطره سود ائمه دن قارا طوپراقلره قاریشیورلردی ؟

بروالده حامل قالدینی دقیقه دن دوغوراجنی آنه قدر کچیردیکی خلججانلی کونلر ، درد افروز هفته لر ، کریه ور آیلرآنک ایچین بر دور ماتم ایدی ! « عجب قیزی . . . ؟ ایوا . . . جگر پارم ، یوزینی کورمدن باباسنک غیظ نفرته ، تهو و حشتره قربان اوله جق ؟ » دیه ایکلردی !

بومعصومه جنایت تقدیرک فاعلی اولان آنالردن بعضیسی ولادتک اوجاع و آلامی ایچنده کی - اونظر شفقت و مرحمت آتشین یاشلر دوکدیره جک - حال مفلوجیتیه یرندن صیچرار ، قوجه سنک ایاقلرینه قانایر : « بختک یاسیدی لاشدها ! : عزیز باشک ایچین افندیجکم ! قیمه ! کومه ! » دیه یالواریر ، ایاقلرینی کوز یاشلریله اصلاتیردی .

کویا اوده باغیشلاردی . فقط اونعنائی (!) جنایتی تضعیف ایتک ، اکا دها هول انکیز بردهشت ویرمک مقصدیه ایدردی .

زواللی قیزک صاحبه باشلادینی اوملکلری غشی ایدن ایلک ازه اربسمی پدرینه (!) بر جادی بیکنک کولشی کی حدت و فقرتی ، یرلرده « یوورالانسی بریسلان یاووروسنک سورونسی قدر استکراهنی موجب اولوردی . نهایت قیزاون اوچ اون ددرت یاشنه قدر یاشایه بیلردی .

ایشته بو قبیلدن بر مظلومه نك پدری بر کون کندی اقریاسی زردینه کوتوروب تقدیم ایده جکندن بختله سوزکیل (!) کریمه سی کیندیروب سوسانمنسی والدننه امر ایدر .

بدبخت آنانک یورکی هر یلار ، « آه . . . ! مطلقا خیانت ! خیانت ! » صیحه لری تا اعماق روحنندن قریار . یاغموور کی سرشک مأیوسیت دوکن کوزلرینی اولادینه ، روح نایسنه چویریر ، بویننه صاریلیر . صوک الوداع . . .
- بکی افندیجکم ! فقط رجا ایدریم امانته خیانت ایته !

هالك الاوجه له الحكم واليه ترجعون) تسمیه وجود مطلق وجود دن قیدی سلب ایچوندر والا بالنسبة الى الوجود نه اطلاق ونه تقييد رادر وبومرتبهیه مرتبه اول و غیب هویت دیرلرکه هیچ بر وجهله مشارالیه و هیچ بروصفله موصوف و بر اضافت ایله منسوب و منسوب ایله اولماز نیتکم مقدمه ده و بعض محله بونک ذکرى سبق ابتشدر . قدم وحدوث و وحدت و کثرت و بونک امثالی اوصاف و اعتبارات مراتب احکام تنزلادن اولوب من حیث الاطلاق والتأثير والوحدة مرتبه الوهیتده در . والا ایله دکلدیرکه موجوداتک وجودی حقیقه تدو وجود حقدن غیرى وجود قائم بنفسه اوله زیر قائم بنفسه اولان وجود حقیقه ایدمی حتمدن غیرى وجود اولماز . قال الشيخ محى الدين دضى الله عنه (فهو عين كل شئ فى الظهور ماهو عين الاشيا فى ذواتها سبحانه بل هو هو والاشيا اشيا) زیر اتحاد و حلول موجودیتدن حاصل اولور وجودده ایسه وجود واحد دن غیرى اویوب اشیا حقیق و بتویدیه موجوده و کندى نفسریله معدومدر کندى نفسیه معدوم و وجود حقیقه موجود اولانده حلول واتحاد تصور اولماز .

مثنوی شریف شرحنده نقل اولان یوقاریکی سطرلر وجود حقدن اهل وحدتک فکرلری نه دن عبارت اولدیغنی واضحا کورسترمکده در . انلر ساحه حقیقه ده وجود واحد دن بشقه برشیک نبوتنه قائل اولیورلر ! حلول واتحاد و توحیدی اکی و جزدک تئزیه مشروط قیدقلرندن وجود واحدک ثبوتی تدبیرنده انک وقوعنه امکان کورمیورلر .

کورباورکه محققین صوفیه :

ماعد هایم وهستیهای ما

تو وجود مطلقى فانی نما

بیتک مضمونی وجهله اشیایه محض عدم ، جناب حقه عین و جود دیورلر . متکلمین ایله بیلرندنه تئذت ایدن نزاع مدهشک مبدأی ده بو اولیور حال بوکه ایوجه دقت ایدیلرک اولورسه ارالرنده کی عظیم اختلاف ایلر برابر هر اکی طرفک فکرلری هان بر نقطه ده برلشیور . بلکه بعض کیسه لر بو جهتک امکاننه قائل اولمازلر . فقط هر حالده مسئله ، ایکی فرقه نی یکدیگرندن او قدر جدا ایده جک ، نقلی شیهه انصافه بک کران کان اغیر سوزلری سوبلده جک قدر دکادر .

فرید

توحید و اتحاد

- ۳۶ -

تئوت : حجاز خاک پاکى - قبل الاسلام - تصویری دکل ، حتی تصویری انسانی تدبیش ایده جک بر بیابان وحشت ، بر محیط سنالت ایدی . کشیف بر ظلام جهالت آتنده قالمش اولان قبائل عرب یکدیگرینی پارالامتده سباع منترسه سورولرینی تنظیر ایدیورلردی .